

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

SERENA BURDICK

O fată în amurg

Un roman despre Paris

ANGLIA 1878

Uneori, în această casă mare și rece, mă prefac că sunt un explorator aflat într-o expediție, navigând printre coridoarele lungi ca niște râuri și cercetând camerele imense ca pe niște insule rămase nedescoperite. Mă strecor pe sub mese și sar pe canapele. O iau pe sora mea de mână și explorăm împreună încăperile. Dar aerul din jurul meu este rece, căci ea nu se află aici, iar când privesc pustietatea înconjurătoare, simt o durere în piept. O simt în preajma inimii, lucru care mă face să cred că asta înseamnă să ai inima frântă.

– De ce e totul diferit? o întreb pe mama.

Ea îmi cuprinde obrajii în căușul palmelor și mă privește cu ochii ei căprui, atât de calzi, încât aș vrea să-i ating.

– Ești doar un copil, îmi spune apoi. E prea greu ca să înțelegi.

CAPITOLUL 1

Lui Aimée nu-i spusese niciodată cum ajunsese Henri să locuiască cu ei. Nu-i împărtășeau niciodată lucrurile însemnate. Poate pentru că era fată, își imaginase ea cândva, și numai băieții aveau dreptul să cunoască adevărul, dar în cele din urmă înțelesese că uneori e mai bine ca anumite lucruri să rămână învăluite în mister.

În dimineața aceea rece de decembrie, când Henri dispăruse, Aimée stătea în pat, cu chipul îngropat în pernă. În mâna dreaptă ținea piatra colierului și-i mângâia cu degetele suprafața fină și răcoroasă.

Ploua în ziua în care Henri găsisse piatra. Era mare cât un degetar, limpede precum cristalul și presărată cu nuanțe de roz. Erau copii pe atunci și, ținându-și capul aplecat ca să se ferească de ploaie, Henri îi arătase gaura perfectă pe care o avea în mijloc. Ceva mai târziu în seara aceea, prinsese piatra de un șnur și i-o pusese la gât.

Aimée își înălță capul, apoi și-l lăsă din nou pe pernă, acoperindu-și cu mâna nasul și gura. Nici măcar aerul rece nu reușea să înlătore mirosul fetid de fum lăsat în urmă de salvele de tun. Respiră în palmă și-și simți respirația umedă și caldă, la fel ca și răsuflarea lui Henri, ce-i mângâiasse buzele cu o noapte în urmă. Își amintea savoarea surprinzătoare a gurii sale, buzele-i sărate și limba cutezătoare, ce încerca să-i exploreze adâncurile. Își amintea

Respect pentru oameni și cărți
cum sărutul devenea tot mai blând și mai lent și cum picioarele i se topeau, gata s-o trădeze în orice clipă.

Dând la o parte plapuma călduroasă de puf, Aimée sări din pat, trăgând în piept, printre dinții încheștați, aerul cumplit de rece din cameră, și își puse în picioare papucii reci ca gheața. Luă un șal de pe spătarul unui scaun și își înfășură umerii în faldurile sale. O rază de soare pătrundea timidă pe fereastră și scâlda în lumina ei mânerul dulapului de haine, prefăcându-le în mici văpăi licăritoare și azurii.

Scoase din birou un bloc de desen și-l răsfoi, poposind asupra unui portret al lui Henri, cu trăsăturile lui adolescentine ce începeau să prindă conturul maturității. Avea un licăr malițios în ochi, ce se împletea cu o urmă de teamă, iar pe buze afișa un zâmbet șovăitor.

Era desenul pe care i-l făcuse pe când avea paisprezece ani – Henri împlinise deja șaisprezece – și-l rugase cu insistență să-și scoată cămașa.

– Hai, scoate-o! îi spusese ea. Este singura mea șansă să desenez un portret nud. Tu vei ajunge la Academie și vei picta câte nuduri vei dori. Eu voi rămâne ținută aici și voi desena piersici.

Aimée luase o piersică de pe masa pe care o așezase cu grijă profesorul ei, domnul Camentron, pictor la renumita Școală de la Barbizon, și își înfipse dinții în fructul carnos și trandafiriu.

– Aimée! o strigase Henri, întinzându-și brațul pe masa strălucitoare din lemn de mahon și muștrând-o cu degetul. Cum o să mai terminăm tablourile fără o piersică?

– Vom șterge una din desene și vom susține că am avut doar două, îi răspunsese ea, ridicând din umeri. Camentron este mult prea senil ca să-și mai aducă aminte.

Aimée își amintea razele calde de soare ce pătrundeau prin ferestrele înalte, conferind împrejurimilor freamăt și savoare. Își amintea dulceața piersicii în timp ce-l privea pe Henri desfăcându-și nasturii cămășii, trăgându-și cu grijă manșetele și scoțându-și

mâncile de pe brațele lungi și subțiri. Își amintea cum se făcuse roșie în obraji când îi văzuse pieptul costeliv și lipsit de păr și cum pufnise într-un râs absurd.

– Hai, desenează odată, altfel o să ne prindă cineva! îi spusese Henri, iar ea lăsase în castron sâmburele lipicios de piersică și își luase cutia cu creioane Conté.

Henri fusese cel care o învățase pe Aimée să deseneze când ajunsese în casa lor.

„Este o modalitate plăcută prin care te poți retrage în cochilia ta“, îi spunea el.

Stăteau pe burtă, cu blocurile de desen în fața lor, și își legănavu picioarele în aer. Aimée descoperise în curând că putea să redea obiectele înconjurătoare cu o acuratețe uluitoare.

„Exceptional“, o încurajase Henri când îi arătase desenul unei maimuțe de jucărie.

Aimée își mușcase buza de jos și își privise mâinile traversate de vene albăstrui, simțindu-se învăluită de căldura laudelor sale. Era o copilă slabă, cu chipul palid, cu buze subțiri și cu ochi cenușii. Nu avea nimic excepțional.

Când desenau, Henri îi depăna povești fantastice despre locuri îndepărtate, iar Aimée transpunea poveștile în imagini. Mai târziu, pe când începuseră să se apropie de pragul maturității, iar pictura căpătase și ea conturul profund al vârstei, vorbeau tot mai puțin. Li se părea mai ușor să pretindă că se concentrează, când, de fapt, deveneau tot mai sfioși. Nu mai exista nici urmă din nepăsarea și nonșalanța fraților de sânge, nici urmă de zeflema sau de sarcasm. Dar ei nu erau frați de sânge, ci doi prieteni care crescuseră împreună în aceeași casă, și acest lucru marca o diferență imensă.

După un timp, tăcerea dintre ei devenise indispensabilă. O formă de comunicare mai valoroasă decât arta lor, ocrotită cu grijă și tandrețe și învăluită în faldurile intimității. O clipă încremenită în timp precum momentul dinaintea unui sărut. Și asta îi

atrăsese la început – capacitatea de a fi atât împreună, cât și singuri în același timp.

Cu o zi înainte de dispariția lui Henri, Colette Savaray stătea în salon, aranjându-și rochia cu mâinile și privind podeaua unde se aflate cândva covorul. Îl scosese ră cu câteva luni în urmă, împreună cu restul pieselor de mobilier din Primul Imperiu Francez.

În mijlocul camerei, podeaua era mai strălucitoare decât pe margini, iar Colette își dădea prea bine seama că nu avea să fie deloc ușor să înlocuiască covorul imens.

Privi încăperea sărăcăcios mobilată. În mijloc trona o canapea îmbrăcată în catifea, văduvită acum de mesele ce-o străjuiau cândva, iar în fața ei se aflau două scaune din lemn de nuc, aduse din sufragerie, a căror tapițerie roșie nu se armoniza deloc cu tapetul de pe pereți în nuanțe de albastru și auriu. Colette ura ecoul camerei goale – sunetele ce răsunau pretutindeni în preajma ei, chiar și pocnetul tocurilor sale.

Dădu la o parte draperiile de brocart, pe care le țineau acum trase la ferestre și în timpul zilei. Praful plutea în văzduf ca o fâșie de tul prin lumina difuză. Colette își flutură brațul prin aer, împrăștiind firicelele de praf.

Un zgomot puternic se auzi pe hol, iar ea își duse mâna la piept, imaginându-și că un glonț străpunsese pereții casei.

Sunetul se auzi din nou, iar Colette începu să râdă. Era inelul de metal de la ușa de afară.

– Marie! strigă ea, uitându-se când într-o parte, când într-alta înainte de a se așeza pe un scaun. Marie! Bate cineva la ușă.

Nimeni nu le mai călcase pragul de luni de zile. În ciuda ororilor de pe străzi – soldați răniți și cai morți –, faptul că nimeni nu putea să intre sau să iasă din Paris o scotea din minți pe Colette, făcând-o să se zbată ca un animal în cușcă. Sunetul inelului de metal lovit de ușă îi insufla acum puțină speranță, în pofida stării

deplorabile a casei sale. Își aranjă agrafele din păr, dorindu-și ca în dimineața aceea să fi acordat mai multă atenție toaletei.

Menajera lor, Marie, singura servitoare care le rămăsese alături, străbătu coridorul spre ușa de la intrare. Era o femeie între două vârste, trupeșă și cu un păr roșcat, ce i se revărsa pe umeri într-o cascadă de bucle rebele.

– Sunt aici, doamnă, răspuse ea, trecând prin fața salonului.

Colette auzi apoi în vestibul pocnetul saboților din lemn ai lui Marie și zgomotul răsunător al zăvorului de la ușă.

Când Édouard Manet intră în salon, Colette se ridică în picioare cu un zâmbet răvășitor pe buze.

– Dumnezeule mare! exclamă ea, întinzându-i mâna. Orice vizită reprezintă un motiv de bucurie, dar prezența dumneavoastră, domnule Manet, este o adevărată încântare.

– Doamnă! spuse Édouard, sărutându-i mâna și apoi eliberându-i-o.

Părea mai slab ca de obicei în mantaua sa militară, dar avea barba la fel de bogată, iar în ochii săi mici și negri se citea aceeași expresie voluntară și încurajatoare. Chiar și în vreme de război, era îmbrăcat impecabil – haina era bine periată, iar pantofii erau lustruiți și strălucitori. Era un bărbat impunător, care umplea camera cu prezența sa, și acest lucru i se părea irezistibil lui Colette.

– Vă rog să luați loc! Abia aștept să aflu ce mai e nou, îi spuse ea, arătându-i canapeaua și așezându-se apoi și ea pe un scaun.

Édouard își ocupă locul și își desfăcu primii doi nasturi de la haină.

– Noroc cu variola, cu foametea și cu salvele de gloanțe ce ne străpung ferestrele, altfel am pieri îngropați de vii sub sacii cu nisip! îi răspuse el cu un zâmbet crispat pe buze. Ar fi trebuit să plecați împreună cu celelalte familii când ați avut șansa s-o faceți. Încăpățânate ați fost, trebuie să v-o spun. Ca și familia Morisot.

– Nu ne puteți învinui. Cine știa că prusacii vor fi atât de aprigi și vor veni în număr atât de mare? spuse Colette, aplecându-se

spre el cu mâna pe piept. Eu, personal, nutresc vederi bonapartiste, dar este evident că Gambetta și noua Republică au fost luați prin surprindere. Ne-am aruncat podurile în aer, pentru numele lui Dumnezeu, și tot n-am reușit să-i oprim pe prusaci. Am auzit că Bougival și Louveciennes au suferit pierderi imense. Tot acest măcel depășește puterea mea de înțelegere.

Colette nu era o femeie frivolă, așa cum părea adesea, ci extrem de inteligentă. Iar Édouard o admira pentru asta.

– Mi-e teamă că pierderea bătăliei de pe Loara ne-a fost fatală, spuse el. Nu știu cât vom mai rezista. Practic ne împușcăm acum unii pe alții, continuă apoi, arătând fereastra cu capul. Nimeni nu mai știe cine se află în fruntea armatelor. Se va ajunge în curând la un război civil dacă nu se va încheia un armistițiu, iar asta va atrage după sine capitularea necondiționată, adăugă el, întinzându-și mâinile cu palmele deschise spre tavan, ca și când prusacii așteptau ascunși printre grinzi.

– Măcar vom pune capăt astfel acestei suferințe, spuse Colette.

– Cum vă descurcați cu mâncarea?

– Încă nu murim de foame. Pâinea integrală și varza au ajuns la douăzeci de franci bucata. Ce n-aș da să mai beau niște *café au lait* cald!

Stând în fața lui Édouard, Colette aproape că simțea savoarea și căldura băuturii delicioase. Pentru prima oară, după luni întregi, nutrea convingerea că lucrurile aveau să urmeze din nou un fâgaș normal. Fie că urma să capituleze, fie că nu, Parisul avea să supraviețuiască acestui război, iar ea să-și reia seratele din nopțile de joi. Sufrageria urma să fie din nou înțesată de oaspeți. Iar casa ei avea să răsune iar sub acordurile muzicii, ale râsetelor și veseliei.

Édouard își ascunse gura în căușul palmelor și suflă printre degete un norișor de abur.

– Ce face rana lui Auguste?

– Care rană? îi răspunse Colette, cu un gest nepăsător al mâinilor. Piciorul i s-a vindecat de mult. Refuză pur și simplu să se dea jos din pat.

– E cel mai călduros loc, spuse Édouard cu un zâmbet pe buze. Și-a făcut din plin datoria. Are tot dreptul să se odihnească. Pentru ca lucrurile să urmeze o cale mai bună, trebuie să ia mai întâi o turnură urâtă, adăugă apoi, ridicându-se în picioare și înclinând ușor din cap. Doamnă, vă cer iertare pentru că nu pot să stau mai mult. Am vrut doar să știu că sunteți teferi și că nu suferiți de foame. Copiii sunt bine, sper, adăugă apoi.

Afirmația îi părea absurdă, căci nu mai erau deloc copii. Aimée avea optsprezece ani, iar Henri avea să împlinească douăzeci în aprilie.

– Bine pe cât se poate, îi răspunse Colette. Continuă să picteze până când vor epuiza proviziile. O știți la fel de bine ca și mine, nu-i așa? îi spuse apoi, cu un zâmbet pe buze, gândindu-se la portretul pe care Édouard i-l făcuse la comanda lui Auguste.

Trei ani se aflase sub privirile scrutatoare ale lui Édouard, lucru care îi conferise un sentiment plăcut al propriei importanțe.

După plecarea lui Édouard, Colette se duse în biroul soțului ei și rămase un timp în fața tabloului. Trecuseră aproape zece ani de atunci. Era tânără și frumoasă, cu părul negru strâns într-un coc înalt și cu mâinile zvelte, împreunate în poala rochiei de un verde strălucitor.

În tot acest timp, nutrise convingerea că Édouard avea să o seducă la un moment dat, de vreme ce petreceau atât de multe ore împreună. El lucra însă în tăcere, ștergând cu fervoare contururile ce nu-i erau pe plac și adăugând cu minuțiozitate tonalități care-l mulțumeau. Când îl terminase, îi mulțumise pur și simplu și își luase rămas-bun.

Colette se îndepărtă de tablou și își surprinse imaginea în geamul ferestrei. Își plimbă degetele pe gât și își întinse pielea cu o

infrigurare ce nu era consecința războiului, ci a sentimentului că era prizoniera propriului ei trup. Schimbările pe care le cunoaște corpul unei femei în zece ani sunt realmente uluitoare. În primăvară avea să împlinească treizeci și nouă de ani. Pe când era copilă, o văzuse pe mama ei acoperindu-și fața, în timpul nopții, cu felii de carne crudă ca să împiedice apariția ridurilor. Rețeta lui Colette presupunea alte ingrediente – ouă, apă de trandafiri, alaun și ulei dulce de migdale, lucruri inaccesibile acum, în acest război dezastruos.

Îndepărtându-se de propria imagine, ieși din biroul soțului ei, organizat cu migală, și simți un fior de dorință în timp ce gândul îi zbură la Édouard.

A doua zi de dimineață, pe când soarele se ridica, strălucitor și crud, deasupra negurei de fum ce învăluia orașul, Henri se hotărî să plece. Dormise doar câteva ore și își acoperea acum ochii cu brațul, încercând să stăvilească astfel lumina puternică ce pătrundea pe fereastră.

În timpul nopții, avusese un vis, înnegurat acum în incertitudine. Dar nu fusese un vis, iar stânjeneala îi străpungea acum sufletul.

Șuieratul ascuțit al unui glonț spulberă liniștea dimineții, apoi se așternu din nou tăcerea. Henri își ascunse brațul sub plapumă, lipindu-și degetele înghețate de abdomenul gol. Stând cu capul înălțat pe pernă, vedea picioarele lăcuite, din lemn de cireș, ale patului și tapetul cu modele florale de pe tavan.

Ce bine ar fi fost să se întoarcă pe o parte, să-și bage capul sub plapuma călduroasă și să adoarmă din nou! Dar raza de lumină ce pătrundea pe fereastră și tăcerea ce învăluia casa îi spuneau că era încă devreme – suficient de devreme ca să se strecoare pe furiș, fără să-l vadă nimeni.

Numără până la trei, apoi, dând plapuma la o parte, se ridică în capul oaselor. Aerul era atât de rece, încât îi spulberă pentru o clipă spaima ce i se cuibărise în suflet.

Nimeni nu mai aprinsese focul în camere de luni întregi. Parisul se afla sub asediu de o sută de zile și nu mai aveau ce să ardă. Păstrau pentru gătit bruma de turbă pe care o mai aveau, dar nici aceasta nu avea să le mai ajungă mult timp.

Trăgând adânc în piept aerul înghețat, Henri își puse iute ciorapii de lână, maioul și izmenele de in ce stăteau aruncate pe podea. Scoase apoi dintr-un cufăr o pereche de pantaloni din postav cu dungii, o cămașă, o vestă și o cravată. Ascunseseră dulapul de haine într-un loc sigur, iar hainele sale, așezate în cufăr, erau acum moto-tolite. Dar nu mai avea importanță.

Reuși cu greu să-și lege cravata din cauza degetelor amorțite de frig și se îndreptă spre fereastră, privind cum un nor de fum negru se înălța șerpuitor deasupra acoperișurilor spre cerul senin. Strada era ciudat de pustie, iar drumul era acoperit cu o pojghiță de gheață. Avea să fie o adevărată aventură să-l străbată, simțindu-se din nou nevolnic, ca atunci când era copil și se uita pe fereastra dormitorului său din Anglia. Atunci, ca și acum, pământul era acoperit de zăpadă când pornise la drum și același sentiment de spaimă îi învăluia sufletul.

Obuzele se prăbușeau asurzitor pe străzi, iar Henri își ascunse fața în mâini. Deși nu era un om curajos, nu se temea că ar fi putut să piară lovit de un glonț rătăcit sau înghețat în vreun șanț. Se temea de singurătatea cumplită pe care trebuia s-o înfrunte din nou, aceeași singurătate înspăimântătoare pe care o cunoscuse și înainte de a ajunge aici.

Se întoarse de la fereastră când auzi zgomot de pași pe coridor și se îndreptă deznădăjduit spre pat, de parcă ar fi vrut să se ascundă sub el. Nu avea puterea să-i înfrunte pe Colette sau pe Auguste și cu atât mai puțin pe Aimée, ai cărei ochi gravi și sinceri îi sfâșiau sufletul.

Ivărul ușii sale pocni și se ridică deodată, dar nici cel care se afla de cealaltă parte nu voia să-l înfrunte, căci ivărul căzu la loc, iar pașii se pierdură pe hol.